

Houten gebouwen eigenen zich bijzonder om geïnfecteerd te worden, maar ook steenen gebouwen blijven niet uitgezonderd.

Overdraging rechtstreeks van persoon op persoon is niet geconstateerd kunnen worden, wel is doodelijke besmetting door kleedingstukken zuiver waargenomen.

6°. De weg, waarlangs de infectie-stof in het menselijk lichaam komt, is hoogstwaarschijnlijk die der ademhalingswerktuigen. Onvoldoende voeding is slechts een praedisponerend moment. Daar op Atjeh artesisch en op de schepen gedistilleerd water gedronken wordt, kan de verspreiding der ziekte door drinkwater niet worden aangenomen.

7°. Bepaalde lokalen kunnen bijzonder sterk geïnfecteerd zijn, terwijl andere, in de onmiddellijke nabijheid er van, geheel vrij zijn; maar alle lokalen (goed of slecht geventileerd, nieuw of oud) *kunnen* geïnfecteerd worden. — Te Atjeh zijn nagenoeg alle kazernen en vele andere gebouwen en een aantal Gouvernements-vaartuigen geïnfecteerd.

Utrecht.

A. H. CORNELISSEN.

I N G E Z O N D E N.

A R T S - E X A M E N S.

Op het programma der 37ste Algemeene Vergadering van de *Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst* stonden nevens elkander twee voorstellen, rakende de inrichting der arts-examens: één van de Commissie, ad hoc benoemd krachtens het besluit der Algemeene Vergadering van 1885, en één van de Afdeeling Amsterdam.

Het verschil van uitgangspunt dezer twee voorstellen wordt het best gekarakteriseerd door de volgende woorden aan beider toelichting ontleend:

De Commissie ad hoc wijst als aanbeveling van haar voorstel „op het *voordeel*, dat de examinandi daardoor genoopt zullen worden, na het theoretisch „of doctoraal examen hunne studiën althans voor eenigen tijd aan eene andere „Universiteit te continuëeren, om daardoor bij het praktisch arts-examen voor „niet geheel vreemde examinatoren te verschijnen”. (*Tijdschrift* n°. 4, blz. 86).

De Afdeeling Amsterdam „vreest, dat de examinandi het onderwijs langer „of korter tijd aan die Universiteit zullen gaan bijwonen, waar zij het voor „zich zelf het wenschelijkst achten het Staats-examen af te leggen. Zulks „ware in lijnrechten strijd met de strekking van het voorstel Amsterdam”. (*Tijdschrift* n°. 17, blz. 225).

Beide voorstellen beoogen een waarborg te vinden tegen het gevaar van eenzijdigheid in studie en onderwijs. De Commissie stond de meening voor, dat die kan worden verkregen, door het theoretisch en het practisch examen aan twee verschillende scholen te doen afleggen, maar dan ook in de hand te werken, dat de examinandi aan beide scholen het onderwijs volgen. De Afdeeling Amsterdam daarentegen wil het onderwijs aan de ééne, en het examen aan de andere school.

Het voornaamste onderscheid, intusschen, van de beide voorstellen zoek ik daarin, dat het voorstel der Commissie een gedefiniëerd plan bevat: „de examinandi vrij te laten in de keuze tusschen vier Commissiën, met uitsluiting van de plaats, waar het doctoraal- of het theoretisch-geneeskundig examen is afgelegd.”

Het geamendeerde voorstel van Amsterdam daarentegen is vaag en negatief: „dat het practisch Staats-examen *niet* tegenover eigene leermeesters zal worden afgelegd.”

Thans, nu door de Regeering eene *voorloopige* regeling is getroffen, en dus voor het volgend jaar een nieuwe beslissing moet worden gewacht, zal de Minister van de *Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst* meer wenschen te vernemen, dan *wie niet* als examinator zal moeten optreden.

Het adres, door het Hoofdbestuur der Maatschappij aan den Minister gericht, bevat niets dan eene hernieuwde aanbeveling van het beginsel der Staats-examens, dat in het thans verlopen veertigjarig tijdperk met hooge verwachting werd aanbevolen, toegepast en . . . onhoudbaar bevonden.

Eerst de Staats-examens ter toelating tot het Hooger Onderwijs. Ze hebben slechts een zestal jaren stand kunnen houden. De examens in natuurkunde en theoretische geneeskunde voor gecommiteerde examinatoren hadden een tijdelijk bestaan. Het bleek onvermijdelijk, de examinandi naar de faculteiten te verwijzen.

De onmogelijkheid, examinatoren buiten de eigen leermeesters te vinden, was ook de aanleiding tot de thans bestaande tijdelijke regeling.

„Examineeren is zeer moeielijk en vereischt veel tact, dien men zelden bij *niet-docenten* aantreffen zal.” Wie zal deze woorden van den Hoogleraar KUHN (*Tijdschrift* n°. 32, blz. 161) wagen te weerspreken? Vooral bij de practische examens is dit het geval; immers, in den regel moet bij den docent niet alléén de vereischte tact, maar ook de beschikking over het klinisch materiëel, dat voor deze examens onmisbaar is, worden gezocht.

Indien nu het tijd- en krachtenroovende onderzoek van onbekende examinandi aan Docenten moet worden opgedragen, dan — de ervaring der laatste jaren heeft dit ruimschoots geleerd — lijdt daaronder het onderwijs.

Examens zijn eene onmisbare formaliteit. Maar men beperke ze zooveel mogelijk. En dit kan slechts, als het examen door den eigen leermeester wordt afgenomen. In den regel zal deze, door responsiën en door de vele practische oefeningen, voor een groot deel op de hoogte zijn van wat hij door het examen wenscht te verkrijgen, namelijk het oordeel over den examinandus.

Het rapport der Commissie, waartoe ik tijdelijk de eer heb gehad te behooren, stelde de wenschelijkheid op den voorgrond, dat de examinandus zich leerling van den examinator mag noemen.

Bij de tijdelijke regeling, die thans het afnemen der arts-examens aan vier Commissiën opdraagt, heeft de Minister de welwillendheid gehad, acht te slaan en zich te beroepen op het rapport, dat door de Commissie, benoemd door de *Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst*, werd uitgebracht.

Ook met het oog daarop mocht het van belang geacht worden, dat de ter Algemeene Vergadering gedelegeerden het oordeel der afdeelingen over het rapport en de daarin vervatte overwegingen deden kennen.

Het heeft niet zoo mogen zijn. Geen woord van goed- of afkeuring is gehoord, zelfs is niet gebleken, of het hoofdpunt, dat door den Minister werd aangevaard, — de benoeming van vier Commissiën — steun vindt bij de Maatschappij.

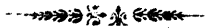
Het rapport, dat met zorg was bewerkt, ingezonden bij het Hoofdbestuur, gedrukt en onder de oogen van de afdeelingen gebracht — werd in de Algemeene Vergadering ongelezen ter zijde gelegd en vervangen door eene phrase, eene transactie.

De gang van zaken, die aanleiding gegeven heeft tot het adres aan den Minister van October 1886 (*Tijdschrift* n°. 43, blz. 410) heeft mij leed gedaan ter wille onzer Maatschappij, maar bovenal zal ik het betreuren, indien daardoor de belangrijke kwestie der arts-examens op verkeerden weg wordt gedreven.

Dit laatste te bestrijden, is alleen het doel van dit schrijven.

Utrecht, 9 November 1886.

H. SNELLEN.

DE TILANUS-MEDAILLE.

Leiden, 7 November 1886.

Mijnheer de Redacteur-Gerant!

Beleefd verzoek ik u het onderstaande op te nemen in het nummer van uw *Weekblad* van 13 November. De redenen van mijn verzoek zijn tweeeerlei. Ten eerste ben ik van meening, dat de oprichters der TILANUS-medaille, voor zoover zij geen leden zijn van het Genootschap ter bevordering van Natuur-, Genees- en Heelkunde, en ook de leden van het Genootschap zelf, die niet op de beide buitengewone Vergaderingen tegenwoordig waren en niets boven de eerstgenoemden voor hebben dan twee zeer lakonische convocatie-biljetten, wel meer van de zaak mogen weten dan het onjuiste bericht in de politieke bladen en het onvolledige bericht in het *Tijdschrift voor Geneeskunde* van 6 November.

Ten tweede en vooral ben ik er op gesteld mijn antwoord op een, op deze zaak betrekking hebbenden brief van het Bestuur van het Genootschap tijdig ter kennis te brengen van diegenen der lezers van uw *Tijdschrift*, die in de geschiedenis der TILANUS-medaille belang stellen.

En om het laatste te bereiken, moet ik tot goed verstand der dingen dien lezers ten minste de officiële waarheid uitvoeriger mededeelen, dan tot nu toe publiek geschied is. Wilt dus zoo goed zijn achter elkaar te plaatsen de hierbij gevoegde stukken, n.l. 1°. het rapport der Commissie; 2°. het praedivies van het Bestuur; 3°. den brief, door mij van het Bestuur ontvangen; en 4°. mijn antwoord op laatstgenoemden brief.

Ontvangt, Mijnheer de Redacteur-Gerant, bij voorbaat mijn dank voor de ruimte mij afgestaan.

HECTOR TREUB.